

Хальмг олон-амтнэ культуриг бийсиннь джиргъл-бээдлэ ирлцнэ, эврэннь булг-экэри тууджин гуунас эклгднэ. Ямаран чиги кели амтсд бээдг, нернь уургси, шамдгъа, ик эрдмтэ-илгтэ, хурц-хурди амтс, сэн медрлтэ тоомсрта зурачир, алдршгси церг толгъачир, зэргтэ дээчир, гун сургъульта-эрдмтэ улс, билгтэ бич-дууч амтс, эди тоот, цугъарн хальмг амтс дунд бас бээсмн, ода диги бээцхэнэ, цаарандан чиги гарцххнь лавта.

Чееджэр келгдг, олон-амтнэ билгин туудж-туукиг хальмг кели-амтс ик арүн кевэр хадгэлдж — бэрдж йовна. Чееджэр келгдг, олон-амтнэ билгин туудж-туукин герлтэ сувси болгч, туургси нертэ „Джанингъриннь“ тууджан, хальмг кели-амтс, кесг зун джилмудин туршарт маргл уга, энъкр кевэр зуркндан хадгэлдж, улм, ке чимлгтэ угтэ, хурц келтэ, эн произведенэ мөнък учринь лавтагъар медуль.

Алдр Октябрьск социалистическ революци учрар хальмг кели-амтс, Коммунистическ партин гардврт, джиргълин батта хаалгъд ордж, эдл-ахугъан болн культуран өбдлүлгэнд ик элвг эв-аргъ авб. Хальмг кели-амтс эврэ чимлгтэ ури угин нэри келнэ литературта, эврэ поэзмүлтэ, писателмүдтэ, хальмг кели-амтсэс кесг сургъульта-эрдмтэ специалистир, агрономс, зоотехникүд, эмчир, багшнр, преподавателмүд, генералмуд, нертэ артистир, зурачир, нань чиги кесг олон билгтэ эрдмтэ улс гарв.

Хальмг кели амтсд автономинь хэру босххин тускар гаргъгдси, КПСС-н ЦК-н шидврин хэди, Хальмг тангъчин эдл-ахуг болн культуриг өбдлүлгэнд ик бргн хаалгъ секгдв.

Культурн кергүдиг делгрүлгэнэ халхар энджл болвчи, шидрк джилмүдт ик кэдлмш кегдхмн. Культурин халхин тэрмүдиг күцэнгъустэгъэр келгэнд цуг эв-аргънь бээнэ.

Хальмг кели-амтсд эрдмтэ, билгтэ улс Артезиан поселкин, Элст балгсна культуриг гермүдин эрдм-билгин коллективсин кесн кэдлмш маднд медулджэнэ. Иим коллективс тангъгчд олон. Тер хойр коллективсин кедж-күцэдж йовх кэдлмшин күцэнгъус — хальмг кели-амтсин эрдм-билгин бмн бргн у хаалгъ бээхинь лавтагъар келдг бгчэнэ.

Кесг дакдж ик элду күцэнгъустэгъэр, сээхн узмдجتэ болдгар нэр-наад гаргъдж, эрдм-билгэн олонд медулснднь, хойр коллективсиг хойрагъинь, тангъчин күцэгч ко-

митет, тедниг, Артезиан поселкин коллективин, эрдм-билгин гардач Миткеевиг, Элистинск культуриг герин эрдм-билгин гардач Лунева гилд куукд кууг болн эн культуриг герин баянист Кабаковиг, Күндтэ грамотар ачлла.

Шидрэк джилмүдэс ави эклэд мана тангъгчд зэвэр олон культуриг учреждение тосхгдхмн. 650 күн суух бээртэ культуриг гер Элст балгснд тосхгдхмн. Культурин халхин кэдлэчнрт нерэдгддж 12 бркбул орх патьртэ гер бэрглджэнэ. Тангъгчин типографин гер яслгэнд 160 мингъгн арслнь мөнъгн гаргъгддж бггдв. Элстд зуна цагин кинотеатр тосхгдхмн.

Июль сарин 1-шинэс ави ду-биигъин хальмг ансамбль хэру босхгдджана. Эн джилин намрар Островскин нертэ Ленинградск театралн институтд Хальмг тангъгчин театрт артистир белдхин төлө шишлнь баг гарчана.

Цуг районсар, культуриг гермүд, кинотеатрмуд гаргъгдджана. Тангъгчд кино делгрүлхин кергт, тэгэлдж-йовдж амтнд кино үзүлдг нээмн автомашид, 28 киноаппаратс болн 12 электростанц, правительств гаргъдж бгчэнэ.

Тангъгчин районсар деернь немгддж селэдэр тави клубс болн 11 библиотеке секгдджэнэ.

Мана тангъгчд ода деерэн 72 государственн киноустановк бээнэ, тер дотр балгсна дөрвн кинотеатр, районсин 10, профсоюзмудин 41 киноустановк бээцхэнэ.

Культурин халхин кэдлэчнрин бмн ик даалгъврта, күндтэ тэрмүд зөгсджана.

Элст балгсна КПСС-н комитетин, цуг районсин партийн комитетсин эклцин партийн болн советск организацсин хооран саагдшго эрки тэрмүднь — культуриг кергүдин үүлдвэрмүдэр цуг күч-көлчнериг, нег үлү селэнэ эдл-ахун кэдлэчнриг, тракторн бригадсиг, хэбчнриг, мал халэдж бсгдг улсиг саянэр, улгүр болмар тетглгн болджана.

Цуг культуриг халхин кэдлэчнрин бмн бээх, цуг партийн болн советск организацсин шуултта орлцлгътагъар тургэр, саянэр, кинмдجتэгъэр, тер тэрмүдиг күцэхлэ. — Советск Хальмгин культуриг улм өбдлдж цаарандан делгрхнь мел лавта.